

Vicis privats, virtuts públiques

L'escàndol Lewinsky no deteriora la popularitat de la gestió del president dels EUA. Els nord-americans es miren amb escepticisme aquest afer, mentre Clinton presenta triomfal els comptes quadrats i projectes per millorar els sistemes educatiu i sanitari.

A començaments d'any, els comentaristes de Washington parlaven de l'avorriment democràtic i del poc interès de la poc ambiciosa segona administració Clinton. El 21 de gener, a una setmana exacta del discurs sobre l'"Estat de la Unió", el més important del curs polític, explotava el cas Lewinsky. Això va fer trontollar la Casa Blanca i va embogir les televisions, que feren tornar precipitadament els seus presentadors estrella de l'Havana, on hores abans havia arribat Joan Pau II.

Els mateixos articulistes que aparentment es morien d'avorriment en un país on l'economia va a tota vela s'han divertit d'allò més parlant del sexe oval al despatx oral, i sobretot, de la possible dimissió del president si es demostra que va mentir sota jurament o va instar a fer-ho. Un cop passada la febre inicial i ara que tothom sembla saber qui és Mònica Lewinsky, la becària de la Casa Blanca que presumptament ha mantingut una relació sexual amb el president, i a quina perruqueria va, la reacció mesurada dels nord-americans davant dels excessos dels mitjans de comunicació ha obert una procés d'autocrítica periodística i un interessant debat sobre moral pública i privada.

En un país tradicionalment de moral pública més estricta que la considerada llibertina i cínica Europa, sembla que l'opinió pública es pren la crisi presidencial amb més perspectiva i més escepticisme de l'acostumat, somrient amb malícia mentre mira els mil reportatges sobre l'afer Lewinsky i dóna suport en les enquestes a l'acció política del president.

Potser els nord-americans s'acosten malgrat tot a l'"actitud europea" o "solució francesa" que

tant havien criticat abans. És a dir, separar perfectament moral pública i privada i acceptar amb naturalitat que el president de la República, en el cas de François Mitterrand, mantingués una relació sentimental amb dues dones (amb totes dues tenia fills) fins a la seva mort o que morís sobtadament d'un atac de cor al palau de l'Elisi amb una *connaissance*, com en el cas del president de la III República Félix Faure.

L'afer Lewinsky, amb tota la seva càrrega de detalls sordids i escandalosos, interessa els nord-americans com una telesèrie més. Mentre els mitjans de comunicació mantenen la tensió, especialment les televisions amb els seus rètols que parlen de crisi a la Casa Blanca, els ciutadans assisteixen com a espectadors i valoren sense interferències la gestió del president.

Si Bill Clinton s'ha trobat en algun moment arraconat contra les cordes no ha estat per culpa de l'opinió pública dels nord-americans, que semblen distingir des del primer moment l'escàndol sexual de la gestió política, les virtuts públiques dels vicis privats. Segons l'última enquesta difosa per la cadena de televisió NBC i *The Wall Street Journal*, l'aprovaçió de la gestió del president demòcrata arri-

Un grup de novayorquesos observa amb atenció el discurs sobre l'estat de la nació el passat 27 de gener. Un Clinton enèrgic neutralitzava, amb uns impecables comptes públics, les turbulències de la seva vida privada.

ARXIU / EFE

ARXIU / EFE

Monica Lewinsky. L'ex-becària de la Casa Blanca ha estat un revulsiu per animar el tedi imperant en els mitjans polítics dels Estats Units.

ba al 79%. La censura de la seva política és del 15%.

En una enquesta del mateix grup realitzada el mes de desembre passat, l'índex d'aprovació era del 59%, el 20% menys de l'actual.

En els darrers mesos, a banda dels sorollós escàndol Lewinsky, Clinton ha presentat el primer pressupost de l'estat equilibrat entre ingressos i despeses d'aquests darrers trenta anys i ha presentat a la nació un programa de govern ambiciós centrat en el reforç de la seguretat social i l'educació. Ara prepara el país per una guerra amb l'Iraq a menys que la mediació de les Nacions Unides persuadeixi *in extremis* Saddam Hussein de deixar investigar lliurement el seu programa armamentístic.

En l'enquesta citada, el 65% de la població està en contra que Clinton sigui sotmès al procediment d'*impeachment*, en què el Congrés el censuraria, encara que es confirmi la veracitat de l'afer sexual amb Monica Lewinsky i les seves pressions als testimonis del cas.

Només el 29% dels consultats està a favor de la destitució de Clinton si l'afer es confirma.

El president ha negat en diverses ocasions de manera taxativa la seva relació amb la jove i les pressions per obtenir una declaració falsa però el cas és investigat pel fiscal "independent" Kenneth Starr amb qui l'equip legal del

president manté una guerra oberta d'acusacions mútues. Fruit de la guerra de desgast, el 64% dels nord-americans creuen que el fiscal utilitza la investigació amb finalitats polítiques partidistes. Republicà convençut, Starr és acusat pels advocats del president de filtrar les declaracions dels testimonis davant del gran jurat, els 23 ciutadans que hauran de decidir si hi ha càrrecs contra el president, per condicionar-ne les intervencions futures.

Clinton III. És Bill Clinton un ànec coix, com assegurava no fa gaire un antic assessor seu, o és l'au fènix que aconsegueix renéixer de les cendres malgrat processos d'escàndol, econòmics i sexuals, i periòdics fracassos en un Congrés hostil? Si Clinton supera l'afer Lewinsky, com sembla en les darreres setmanes, serà veritablement l'au fènix però caldrà veure quin tipus de presidència inventa per deixar enrere l'afer i no convertir-lo en la qüestió més important del balanç del seu mandat.

La resolució de la crisi amb l'Iraq serà fonamental per al seu futur. Una guerra pot apagar o ajornar els escàndols sexuals però també pot ser contraproductiu si les baixes nord-americanes són importants. De fet, no seria el primer guanyador d'una guerra que perd la batalla políticament, per exemple, el seu predecessor George Bush.

L'equilibri pressupostari

L'explicació presidencial per a l'equilibri dels comptes públics no considera com a factors clau ni l'increment d'impostos de George Bush ni el fervorós "Contracte per Amèrica" de Newt Gingrich que va posar a primera línia política la reducció del dèficit públic. Tampoc no el fonamenta en una evolució econòmica tan favorable que sorprèn la pròpia empresa. En opinió de Clinton, el control del dèficit és el resultat de la seva política: "hem invertit en la gent... i practicat disciplina fiscal. Hem capgirat dotze anys de pèrdues econòmiques durant els quals el dèficit d'aquest país explotava cada any". Per alguna d'aquestes raons o per l'acció de totes elles, el resultat és que les xifres del control del dèficit són impressionants. L'any de l'elecció del president Bill Clinton, el 1992, el dèficit d'un pressupost de 1,3 bilions de dòlars (195 bilions de pessetes) era de 290.000 milions de dòlars (43,5 bilions de pessetes). Aquest any fiscal, per a una despesa de 1,7 bilions (255.000 bilions de pessetes) el dèficit s'ha encongit per sota dels 22.000 milions de dòlars (3,3 bilions de pessetes). La xifra representa 100.000 milions de dòlars menys que no els estimats el mes de febrer de l'any passat. El 7 de gener l'oficina pressupostària del Congrés calculava un dèficit per a enguany de 5.000 milions de dòlars fins i tot sense reformar la política econòmica actual. Clinton calcula que podrà equilibrar el pressupost l'any fiscal 1999, que comença a l'octubre. Això significaria que l'objectiu s'aconseguiria tres anys abans del previst en el calendari definit per l'acord a què van arribar el Congrés i el president fa només cinc mesos. La pregunta ara és què se n'ha de fer, del superàvit. Els més prudents opten per començar a eixugar els 5 bilions (750 bilions de pessetes) de deute nacional.

Argumenten que el superàvit no és gaire important en el context d'una economia de 7 bilions de dòlars (1.050 bilions de pessetes) i que pot desaparèixer si el creixement s'alenteix. En l'estratègia del president: prudència i popularitat tindran un paper important en les eleccions de novembre per renovar el Congrés i un terç del Senat. Les eleccions determinaran possiblement la proposta de demòcrates i republicans sobre la destinació del dèficit. Els uns a favor d'incrementar la despesa en programes socials i els altres de retornar els diners als americans reduint impostos. E. V.

Clinton passeja amb la seua filla poc després que es destapés l'"afer Lewinsky". Entre els analistes nord-americans, pren cos la imatge de l'au Fènix, la d'un president que reneix reforçat de les seves cendres.

Probablement el president, a tres anys d'acabar el seu segon mandat, ja no és el polític hiperactiu dels primers quatre anys i dedica un temps cada cop superior a recaptar fons per al partit demòcrata i a la seva darrera pas-

sió: el golf. Però la Casa Blanca ha donat signes de voler recuperar iniciativa política sense malgastar la popularitat del president. En la intervenció davant del Congrés en el discurs sobre l'estat de la Unió, que Clinton va

pronunciar el 27 de gener, Clinton va fer una presentació impecable d'un programa polític enèrgic. Clinton va presentar poc després un pressupost equilibrat, tres anys abans del calendari previst en l'acord que va firmar amb els republicans fa només cinc mesos. Clinton va anunciar també una ambiciosa reforma de la seguretat social i l'ensenyament. Les iniciatives de Bill Clinton, ofegades ara per l'escàndol però que l'han salvat en l'opinió pública, són enèrgiques i reprenen amb força el poder de l'estat federal.

Clinton té previst un pla de cobertura de l'assistència mèdica per a les persones pròximes a la jubilació (entre cinquanta-cinc i seixanta-quatre anys) que hagin perdut la seva feina o no hagin complert el temps de cotització necessari per tenir dret a l'assistència del Medicare, el programa federal d'assegurança mèdica que només cobreix els severament discapacitats i els majors de seixanta-cinc anys.

L'altra gran iniciativa anunciada pel president Clinton comprèn una despesa de 21.700 milions de dòlars (3 bilions 255 mil lions de pessetes) en un nou programa de protecció social dels nens i de despesa en ensenyament que va des de la construcció d'escoles a la contractació de més professorat. L'objectiu és també que el nombre de nens coberts per la sanitat pública es dobli i arribi als dos milions l'any 2003.

Si l'ofensiva de la Casa Blanca funciona i el president aconsegueix escapar-se de les acusacions de perjuri i mantenir la popularitat, Bill Clinton III arribarà a consumir el mandat l'any 2001. Si Monica Lewinsky testifica contra el president o surten a la llum noves proves d'haver mentit, a curt termini el Congrés tornarà a quedar majoritàriament en mans republicanes i a mitjà termini la supervivència del president Clinton serà qüestió de màgia.

Esther Vera

fundació
BANCAIXA

**Del 23 de febrer
a l'1 de març**

AGENDA

23 Dilluns Conferència

Cicle: L'empresa davant l'administració tributària.
"El procedimiento de revisión de actas en vía administrativa".
José Miguel Soriano Bel.
Vocal del Tribunal Económico-Administrativo Regional de València.
Sala Sorolla a les 19'30 hores.

24 Dimarts Mediambientals

Cicle: Política, Globalitat i Medi Ambient.
"Justicia ambiental (local y global)".
Joan Martínez Aller.
Catedràtic d'Història Econòmica. Universitat de Barcelona.
Sala Sorolla a les 19'30 hores.

25 Dimecres Conferència

"Los cuidados no remunerados y la economía nacional".
María Ángeles Durán.
Consell Superior d'Investigacions Científiques.
Departament d'Economia.
Sala Sorolla a les 19'30 hores.

26 Dijous Exposició

"Picasso, el diálogo con la cerámica".
Inauguració a les 20 hores.
Sala d'Exposicions, fins al 5 d'abril.

CENTRE CULTURAL

Plaza de Tetuán, 23. Tel. 387 88 84. Valencia